

**СУТНАСЦЬ І
ПРЫЧЫНЫ
ЎЗНІКНЕННЯ
МІЖАСОБАСНЫХ
КАНФЛІКТАЎ**

Міжасобасны канфлікт - адкрытае сутыкненне ўзаемадзейнічаюць суб'ектаў на аснове ўзніклых супярэчнасцяў, якія выступаюць у выглядзе процілеглых патрэбаў, мэтаў, інтарэсаў, матываў, ня сумяшчальных ў канкрэтнай сітуацыі.

У міжасобасным канфлікце чалавек можа выступаць яго ініцыятарам. А можа быць ўцягнутым у яго выпадкова, нечакана для самога сябе. Ва ўсіх выпадках неабходна ўлічваць, што ў міжасобасным канфлікце заўсёды прысутнічаюць два узаемазвязаных кампанента: змястоўны і псіхалагічны.

Змястоўны бок канфлікту - прадмет спрэчкі, пытанне, які выклікаў рознагалоссі.

Псіхалагічны бок канфлікту звязаная з індывідуальнымі сацыяльна-псіхалагічнымі асаблівасцямі яго ўдзельнікаў, іх эмацыйнымі рэакцыямі на прычыны канфлікту, яго ход і асабіста адзін на аднаго.

Такім чынам, міжасобасны канфлікт варта разглядаць як спецыфічную форму ўзаемадзеяння паміж людзьмі ў працэсе іх зносін і сумеснай дзейнасці.

В. Лінкальн вылучае пяць асноўных тыпаў прычынных фактараў міжасобаснага канфлікту:

1. Інфармацыйныя фактары
2. Паводніцкія фактары
3. Фактары адносін
4. Каштоўнасныя фактары
5. Структурныя фактары

ІНФАРМАЦЫЙНЫЯ ФАКТАРЫ

інфармацыйныя фактары звязаны з непрымальнасцю інфармацыі для аднаго з бакоў.

У якасці інфармацыйных фактараў могуць выступаць:

- няпоўныя і недакладныя факты;
- чуткі;
- заўчасная інфармацыя і інфармацыя, перададзеная са спазненнем;
- ненадзейнасць крыніц інфармацыі;
- непажаданае абнародаванне інфармацыі.

ПАВОДНІЦКІЯ ФАКТАРЫ

недарэчнасць, грубасць, непрадказальнасць і іншыя характарыстыкі паводзін, адрыньвацца адной з бакоў.

У міжасобасных адносінах найбольш тыповымі паводзіннымі фактарамі, якія выклікаюць канфліктныя сітуацыі, з'яўляюцца:

- імкненне да перавагі;
- праява агрэсіўнасці;
- праява эгаізму.

ФАКТАРЫ АДНОСІН

нездаволенасць ад узаемадзеяння паміж бакамі.

Найважнейшымі фактарамі адносін з'яўляюцца:

ўклад бакоў у адносіны, баланс сіл у адносінах;

важнасць адносін для кожнага з бакоў;

сумяшчальнасць бакоў у плане каштоўнасцяў, паводзін, мэтаў і асабістых зносін;

адрозненні ў адукацыйным узроўні, класавыя адрозненні;

гісторыя адносін, іх працягласць, негатыўны асадак ад мінулых канфліктаў, узровень даверу і аўтарытэтнасці.

КАШТОЎНАСНЫЯ ФАКТАРЫ

Супрацьлегласць прынцыпаў паводзін.

Каштоўнасці могуць адрознівацца па сіле дзеяння і па важнасці. Яны звычайна апісваюцца як:

- асабістыя сістэмы вераванняў і паводзін;
- групавыя традыцыі, каштоўнасці, патрэбы і нормы;
- спосабы дзеяння і метады;
- рэлігійныя, культурныя, рэгіянальныя і палітычныя каштоўнасці;
- традыцыйныя сістэмы перакананняў і звязаныя з імі чаканні: ўяўленні аб правільным і няправільным; спосабы і метады ацэнкі дарэчнасці і тд.

СТРУКТУРНЫЯ ФАКТАРЫ

адносна стабільныя абставіны, якія існуюць аб'ектыўна, незалежна ад нашага жадання, якія цяжка ці нават немагчыма змяніць. Яны патрабуюць для пераадолення вялікіх рэсурсаў: матэрыяльных, фізічных, інтэлектуальных і т.п. Гэта, напрыклад, такія фактары, як закон, узрост, лініі падсправаздачнасці, фіксаваныя даты, час, даходы, даступнасць тэхнікі і іншых сродкаў.